

Az európai felügyeleti hatóságok közös iránymutatásai

annak biztosítása érdekében, hogy a 2013/36/EU irányelv 100. cikke (4) bekezdésének és a 2009/138/EK irányelv 304c. cikke (3) bekezdésének megfelelően a következetességet, a hosszú távú megfontolásokat és az értékelési módszerekre vonatkozó közös standardokat integrálják a környezeti, társadalmi és irányítási kockázatok stressztesztelésébe

1. Iránymutatások

A közös iránymutatások jogállása

1. Ez a dokumentum az európai felügyeleti hatóság (Európai Bankhatóság) létrehozásáról, a 716/2009/EK határozat módosításáról és a 2009/78/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2010. november 24-i 1093/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet, az európai felügyeleti hatóság (Európai Biztosítás- és Foglalkoztatóinyugdíj-hatóság) létrehozásáról szóló 1094/2010/EU rendelet, valamint az európai felügyeleti hatóság (Európai Értékpapír-piaci Hatóság) létrehozásáról szóló 1095/2010/EU rendelet – azaz „az európai felügyeleti hatóságokról szóló rendeletek” 16. és 56. cikke alapján kiadott közös iránymutatásokat tartalmaz. Az európai felügyeleti hatóságokról szóló rendeletek 16. cikkének (3) bekezdése értelmében az illetékes hatóságok és a pénzügyi intézmények minden erőfeszítést megtesznek azért, hogy megfeleljenek az iránymutatásoknak.
2. A közös iránymutatások meghatározzák az európai felügyeleti hatóságok álláspontját a Pénzügyi Felügyelet Európai Rendszerén belüli megfelelő felügyeleti gyakorlatokról, illetve arról, hogyan kell alkalmazni az uniós jogot egy adott területen. Azoknak az illetékes hatóságoknak, amelyekre a közös iránymutatások vonatkoznak, meg kell felelniük az iránymutatásoknak azáltal, hogy adott esetben beépítik azokat felügyeleti gyakorlatukba (pl. jogi keretük vagy felügyeleti eljárásaik módosításával), beleértve azokat az eseteket is, amikor a közös iránymutatások elsősorban pénzügyi intézményekre vonatkoznak.

Adatszolgáltatási követelmények

3. Az európai felügyeleti hatóságokról szóló rendeletek 16. cikkének (3) bekezdésével összhangban az illetékes hatóságoknak 2026.05.31-ig (a közzétételt követő két hónapon belül) értesíteniük kell az érintett felügyeleti hatóságot arról, hogy megfelelnek-e vagy meg kívánnak-e felelni az iránymutatásoknak, és amennyiben nem, úgy a meg nem felelés indokairól. Amennyiben a fenti határidőig ilyen értesítés nem érkezik, a megfelelő európai felügyeleti hatóság úgy tekinti, hogy a szóban forgó illetékes hatóság nem felel meg az iránymutatásoknak. Az értesítéseket „JC/GL/2025/78” hivatkozással a [compliance@eba.europa.eu, [LINK](#) (EIOPA) és compliance@esma.europa.eu] címre kell megküldeni. Az értesítések sablonja elérhető az európai felügyeleti hatóságok honlapjain. Az értesítéseket olyan személyek nyújthatják be, akik megfelelő felhatalmazással rendelkeznek arra, hogy illetékes hatóságuk nevében nyilatkozzanak a megfelelésről.
4. Az értesítéseket az európai felügyeleti hatóságok (EFH-k) honlapjain teszik közzé.

I. cím — Tárgy, hatály és foglalmeghatározások

5. A közös iránymutatások célja annak tisztázása, hogy az illetékes hatóságok a környezeti, társadalmi és irányítási kockázatokat (ESG-kockázatok) miként integrálják következetesen felügyeleti stressztesztjeikbe.

6. A közös iránymutatások címzettjei az illetékes hatóságok.
7. Az illetékes hatóságoknak ezeket a közös iránymutatásokat kell alkalmazniuk az ESG-kockázatokra összpontosító felügyeleti stressztesztetek – akár a vonatkozó keretszabályozás részeként, akár ad hoc értékelésként történő – elvégzésekor, minden esetben csak akkor, ha az ágazati jogszabályokkal összhangban alkalmazandók.
8. Eltérő rendelkezés hiányában a közös iránymutatásokban használt kifejezések ugyanazzal a jelentéssel bírnak, mint az alább felsorolt ágazati jogszabályokban.
9. Ezenkívül ezen közös iránymutatásokban a következő fogalommeghatározások alkalmazandók:
 - i. „illetékes hatóság” a következők bármelyike:
 - a) az Európai Bankhatóság (EBH) létrehozásáról szóló 1093/2010/EU rendelet 4. cikke (2) bekezdésének i) pontjában meghatározott illetékes hatóságok;
 - b) az Európai Biztosítás- és Foglalkoztatónyugdíj-hatóság (EIOPA) létrehozásáról szóló 1094/2010/EU rendelet 4. cikke (2) bekezdésének i) pontjában meghatározott illetékes hatóságok, nevezetesen a biztosítási és viszontbiztosítási üzleti tevékenység megkezdéséről és gyakorlásáról szóló 2009/138/EK irányelvben meghatározott felügyeleti hatóságok;
 - ii. „ágazati jogszabályok” a következők együttesen:
 - (a) az Európai Parlament és a Tanács 2013/36/EU irányelve ⁽¹⁾;
 - (b) az Európai Parlament és a Tanács 2009/138/EC irányelve ⁽²⁾;
 - (c) Az Európai Parlament és a Tanács 575/2013/EU rendelete ⁽³⁾.

II. cím – Az ESG-kockázatok stressztesztelése során alkalmazott értékelési módszerek következetességére, hosszú távú megfontolásaira és közös standardjaira vonatkozó követelmények

Célkitűzések

10. Az ágazati jogszabályok értelmében az illetékes hatóságoknak ezeket a közös iránymutatásokat az arányosság elvével összhangban kell végrehajtaniuk⁴.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2013/36/EU irányelve (2013. június 26.) a hitelintézetek tevékenységéhez való hozzáférésről és a hitelintézetek és befektetési vállalkozások prudenciális felügyeletéről, a 2002/87/EK irányelv módosításáról, a 2006/48/EK és a 2006/49/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről, HL L 176., 2013.6.27., 338. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2013/36/oj>.

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/138/EK irányelve (2009. november 25.) a biztosítási és viszontbiztosítási üzleti tevékenység megkezdéséről és gyakorlásáról (Szolvencia II) (HL L 335., 2009.12.17., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/138/oj>).

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 575/2013/EU rendelete (2013. június 26.) a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról (HL L 176., 2013.6.27., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/575/oj>).

⁽⁴⁾ Mivel ezen iránymutatások címzettjei az illetékes hatóságok, az arányosság elvének alkalmazása során be kell tartani az ágazati jogszabályokban meghatározott arányossági követelményeket.

11. Az illetékes hatóságoknak a felügyeleti stressztesztelési keretük kialakításakor figyelembe kell venniük az összes ESG-kockázatot és azok lehetséges alakulását, és folyamatosan felül kell vizsgálniuk az ESG-kockázatok relevanciáját e keret szempontjából, különösen a lefedettség más ESG-tényezőkre való fokozatos kiterjesztése felé tett előrehaladás során. Az illetékes hatóságoknak pontosan meg kell határozniuk célkitűzéseiket az ESG-stresszteszt elvégzése során, figyelembe véve a stresszteszt két fő típusát:
- a tőke és a likviditási pozíció ellenálló képességének, illetve a pénzügyi szervezetek veszteségelnyelő képességének rövid távú (pl. legfeljebb öt évre kiterjedő) tesztelése az összes lényeges kockázattal – beleértve az ESG-kockázatokat is – összefüggő gazdasági és pénzügyi sokkok esetén;
 - a pénzügyi szervezetek stratégiája és üzleti modellje különböző ESG-vonatkozású forgatókönyvekkel szembeni rezilienciájának hosszú távú (legalább 10 évre⁵ kiterjedő) tesztelése.

A lényegesség értékelése

12. Az illetékes hatóságoknak kockázatalapú megközelítést kell elfogadniuk, amelynek első lépése a lényegességi értékelés, amely a legrelevánsabb és legnagyobb hatással bíró kockázatok azonosítására, valamint annak meghatározására irányul, hogy ezek közül mely lényeges kockázatokra kell kiterjednie a stressztesztnek.
13. A lényegességi értékelés részeként az illetékes hatóságoknak meg kell határozniuk, hogy mely környezeti, társadalmi és irányítási kockázatok a leglényegesebbek a pénzügyi szervezetek számára, figyelembe véve üzleti modelljüket, portfólióikat, földrajzi kitétségeiket és ágazati tevékenységeiket rövid vagy hosszú távon. Az illetékes hatóságoknak a különböző időhorizontokon a következőket kell egyszerre figyelembe venniük:
- az eszközök és források átállási kockázatoknak való kitétsége (például szénlábnyomuk alapján) és fizikai kockázatoknak való kitétsége (például földrajzi elhelyezkedésük alapján); valamint
 - az ESG-tényezők potenciális hatása a hagyományos pénzügyi kockázati kategóriákra, azaz a piaci kockázatra, a hitelkockázatra, a partnerkockázatra, a biztosítási kockázatra, valamint a működési kockázatra, a hírnévkockázatra és a stratégiai kockázatra a főbb átviteli csatornák azonosítása révén.
14. A lényegesség meghatározásához az illetékes hatóságoknak fontolóra kell venniük egyértelmű minőségi és/vagy mennyiségi kritériumok és/vagy küszöbértékek alkalmazását, felhasználva a meglévő szabályozási kereteket, az iparági szabványokat és a felügyeleti tapasztalatokat. A lényegességi értékelésnek idővel lehetővé kell tennie a kiigazításokat, amint az ESG-kockázatok változnak, új adatok válnak elérhetővé, és a pénzügyi szervezetek finomítják saját kockázatazonosítási folyamataikat.

⁽⁵⁾ A Párizsi Megállapodásban (2015) foglalt célkitűzésekkel összhangban.

A környezeti, társadalmi és irányítási stressztesztelés során használt ESG-tényezők alkalmazási körének fokozatos kiterjesztése

15. Az illetékes hatóságokat arra ösztönzik, hogy folytassák erőfeszítéseiket és kutatásaikat annak érdekében, hogy az ESG-stressztesztelés végrehajtása során fokozatosan kiterjesszék a lefedettséget más ESG-tényezőkre is, kezdetben a környezeti kockázatokra helyezve a hangsúlyt. Az első szakaszban az illetékes hatóságoknak az éghajlati és környezeti kockázatokra kell összpontosítaniuk, mind a fizikai kockázatokra (pl. szélsőséges időjárási események, a biológiai sokféleség csökkenése), mind az átállási kockázatokra (pl. politikai változások, piaci árak újraszámítása) figyelmet fordítva, azzal a céllal, hogy megkülönböztessék a fő kockázati kitétségekre gyakorolt hatásokat, még akkor is, ha azok közvetettek.
16. Ezt a fokozatos bevezetést folyamatos módszertani finomításnak, kapacitásépítésnek és az érdekelt felek bevonásának kell kísérnie, biztosítva, hogy a pénzügyi szervezetek és az illetékes hatóságok megfelelően felkészüljenek az ESG-kockázatértékelések bővülő alkalmazási körére.

Az ESG-tényezők beépítése a meglévő stresszteszt-keretrendszerekbe

17. Az illetékes hatóságoknak törekedniük kell arra, hogy az ESG-tényezőket teljes mértékben beépítsék az általános stresszteszt-keretrendszerbe.
18. Az illetékes hatóságoknak megfelelően felül kell vizsgálniuk és újra kell gondolniuk a lefedett ESG-kockázatok típusait, figyelembe véve azt is, hogy az adatok rendelkezésre állása és a modellek használata hogyan alakul az idő múlásával.

Pénzügyi ágazatok közötti összekapcsolódás/átgyűrűző hatás

19. Bár ezek a közös iránymutatások nem terjednek ki a pénzügyi szektor egészére vonatkozó stressztesztelésre, az illetékes hatóságoknak lehetőség szerint koordinálniuk kell a pénzügyi szektorok között, hogy biztosítsák az ESG-kockázatértékelés következetes megközelítését, és adott esetben elősegítsék az adatok megosztását. A banki, biztosítási és értékpapír-piaci szabályozó hatóságoknak együtt kell működniük annak érdekében, hogy segítsék a transzmissziós csatornák azonosítását és modellezését (például a banki hitelfedezetekre vonatkozó biztosítékok szerepét), a forgatókönyv-feltételezések összehangolását és a szabályozási holtterek megelőzését.
20. Az illetékes hatóságoknak lehetőség szerint gondoskodniuk kell arról, hogy az ESG-stressztesztelés figyelembe vegyék a pénzügyi szektorok közötti összekapcsolódásokat és átgyűrűző hatásokat. Figyelembe kell venniük, hogy az ESG-vel kapcsolatos kockázatok hogyan terjedhetnek a pénzügyi rendszerben, fokozva a banki, biztosítási, vagyonkezelési és egyéb pénzügyi szektorok sebezhetőségét.

Elvek és módszertani megfontolások

21. Az elvek és módszertani megfontolások meghatározásakor az illetékes hatóságoknak a tervezett célok alapján kell dönteniük a stresszteszt legmegfelelőbb kialakításáról és jellemzőiről.

Alkalmazási kör

22. Az illetékes hatóságoknak egyértelműen meg kell határozniuk a portfóliók, az ágazatok, a földrajzi területek és a tevékenységek körét, hogy egy, a rendelkezésre álló módszerek és adatok érettségét tükröző, kiegyensúlyozott és pragmatikus megközelítést biztosítsanak.
23. A határokon átnyúló tevékenységet folytató pénzügyi csoportok esetében az illetékes hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy az értékelés valamennyi érintett szervezetre kiterjedjen.
24. A célkitűzés és az érintett időhorizont alapján az illetékes hatóságoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a mennyiségi és minőségi információk közötti egyensúly a feladat céljai szempontjából megfelelő legyen⁶.

Időhorizont

25. Az időhorizont kiválasztását a gyakorlat céljához kell igazítani:
 - A negatív, de valószínűsíthető sokkokkal szembeni pénzügyi ellenálló képesség értékelésekor a hagyományos stressztesztelési gyakorlatnak megfelelően rövid időhorizontot (pl. legfeljebb 5 év) kell alkalmazni.
 - A pénzügyi szervezetek üzleti modellje és stratégiája ellenálló képességének értékelésekor hosszabb távú (legalább 10 éves, az üzleti tevékenységtől függően és a pénzügyi szervezetek hosszú távú kötelezettségvállalásaival összhangban) időhorizontot kell elfogadni.

Forgatókönyv-tervezés

26. Az illetékes hatóságoknak a stresszteszt célkitűzései alapján kell meghatározniuk és kiválasztaniuk a stresszteszt-forgatókönyveket. Fontolóra kell venniük a legújabb tudományos ismereteken alapuló és a széles körben elismert nemzetközi vagy regionális szervezetek⁷ által kidolgozott forgatókönyvek használatát. Arra is ösztönzik őket, hogy a forgatókönyvek általános belső következetességének fenntartása mellett használják ki az ágazati és regionális lehetőségeket a makrogazdasági változók megfelelő bontásának a pénzügyi szervezetek számára történő biztosítása érdekében.
27. Az illetékes hatóságoknak lehetőség szerint mérlegelniük kell az összetett kockázatok integrálását, azaz a többszörös sokkok (akár környezeti, társadalmi és irányítási, akár szélesebb körű makrogazdasági sokkok) egyidejű vagy egymást követő előfordulásából eredő további hatást. Emellett adott esetben törekedniük kell a másodlagos hatások, azaz a kezdeti ESG-sokkokból eredő közvetett és felerősített következmények értékelésére, akár közvetlenül a forgatókönyvekbe történő beépítésük révén, akár kiegészítő elemzésként.

⁽⁶⁾ A forgatókönyv kalibrálásával és modellezésével kapcsolatos feltételezésekre tekintettel általános elvként elmondható, hogy minél hosszabb az időhorizont, annál nagyobb a kvalitatív információk fontossága a kvantitatív információkhoz képest (pl. hosszú távon nem várható a tőke és a szolvenciamutatók pontos újraszámítása).

⁽⁷⁾ Például az éghajlati kockázatok tekintetében: az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület (IPCC), a pénzügyi rendszer zöldítését célzó hálózat (NGFS), a Nemzetközi Energia Ügynökség (IEA), az ENSZ Környezetvédelmi Programja (UNEP), az Európai Bizottság Közös Kutatóközpontja (EU JRC) vagy nemzeti kormányzati, illetve nem kormányzati szervek;

28. A lényeges ESG-kockázatok rövid távú stressztesztelési gyakorlatokba való integrálása érdekében az illetékes hatóságoknak – amennyiben megvalósítható és helyénvaló – a hagyományos stressztesztben használt forgatókönyv-tervre kell támaszkodniuk, és azt úgy kell kiigazítaniuk, hogy tükrözze az ESG-specifikus átviteli csatornákat, továbbá be kell építeniük az ESG-kockázatok szempontjából releváns új változókat.
29. A hosszabb távú ESG-stresszteszt elvégzésekor az illetékes hatóságoknak több különböző forgatókönyvet kell mérlegelniük, amelyek a lehetséges határidős ügyletek és súlyossági szintek (pl. a billenőpontokat is beleértve) széles skáláját lefedik. A referencia-forgatókönyv a pénzügyi szervezet saját központi forgatókönyvére támaszkodhat, amely viszonyítási alapként szolgálhat az alternatív, lényegesen eltérő pályák által a stratégiára és az üzleti modell ellenálló képességére (pl. kockázattal kiigazított jövedelmezőségi becslések révén) gyakorolt hatások vizsgálatához.
30. A megközelítés kifinomultságától függően a forgatókönyvek egyszerű narratívák vagy részletesebb kvantitatív előrejelzések formáját is ölthetik.
31. Az illetékes hatóságok dönthetnek úgy, hogy az összehasonlíthatóság érdekében ugyanazokat a forgatókönyveket alkalmazzák valamennyi pénzügyi szervezetre, vagy a forgatókönyveket a pénzügyi szervezetek meghatározott kategóriáihoz igazítják, figyelembe véve azok kockázati profilját és üzleti modelljeit.

Felülről v. alulról építkező megközelítések

32. Az illetékes hatóságoknak értékelniük kell a felülről, illetve alulról építkező megközelítések előnyeit, a konkrét célkitűzések, az ESG-stressztesztben részt vevő pénzügyi szervezetek érettsége és az értékelés hatálya alá tartozó kitettségek jellege alapján kiválasztva a legmegfelelőbb módszert, valamint figyelembe véve a következő megfontolásokat:
- A felülről építkező megközelítés, amelyben az illetékes hatóságok központilag számítják ki a stresszteszt-forgatókönyvek hatásait, biztosítja a pénzügyi szervezetek közötti bizonyos fokú összehasonlíthatóságot, és erősebb ellenőrzést biztosít az illetékes hatóságok számára a folyamat és a módszertan felett, csökkentve ezáltal az ágazatra háruló terheket.
 - Az alulról építkező megközelítés, amelynek keretében a pénzügyi szervezetek maguk számolják ki a stresszteszt-forgatókönyvek hatását, nagyobb részletességet biztosít, lehetővé téve egyes portfóliókra, ügyfelekre és kitettségekre jellemző egyedi elemek figyelembevételét. Emellett elősegíti a stressztesztelési folyamatban való nagyobb mértékű részvételt, és hozzájárul a pénzügyi szervezetek kapacitásépítésének erősítéséhez.
33. Alulról építkező megközelítés alkalmazása esetén az illetékes hatóságoknak egyértelmű módszertani kereteket kell létrehozniuk a pénzügyi szervezetek közötti következetesség és egyenlő versenyfeltételek biztosítása érdekében, ideértve az általuk alkalmazott hatáskalkulációk kifinomultságával kapcsolatos elvárások arányosságának figyelembevételét is.
34. Fontolóra lehet venni egy hibrid megközelítést, amely mindkét módszer erősségeit kiaknázná. Az illetékes hatóságok az adatok rendelkezésre állása és a modell tulajdonjoga alapján dönthetnek a megfelelő megközelítésről, figyelembe véve, hogy bizonyos portfóliók vagy tevékenységek,

például a biztosítási kockázat, részletesebb adatokat és modellezést igényelhetnek, mint ami a felülről építkező megközelítéssel megvalósítható.

Részletességi szint

35. A részletességi szint meghatározásakor az illetékes hatóságoknak megfelelő egyensúlyt kell teremteniük az egyszerűség és a pontosság között, figyelembe véve az adatok rendelkezésre állását, minőségét és a módszertani érettséget. Részletesebb adatokra lehet szükség például az átállási kockázat tevékenység- vagy szervezeti szintű hatásainak, illetve a fizikai kockázatok regionális/helyi hatásainak megfelelő felméréséhez.
36. Az illetékes hatóságoknak legalább a következő részletességi dimenziókat kell figyelembe venniük:
 - a. Portfólió szintje: Eszközosztály szerinti megkülönböztetés (pl. vállalati hitelek, jelzáloghitelek, állampapír-kitettségek, tulajdoni- és vállalatikötvény részesedések).
 - b. Ágazati szint: Iparágak szerinti besorolás (pl. magas szén-dioxid-kibocsátású iparágak, energia, ingatlan, mezőgazdaság). Egyes ágazatok esetében fontolóra vehető a nagyobb részletességű elemzés (pl. villamos energia, áttörést hozó technológiák által érintett ágazatok, fosszilis tüzelőanyagokon alapuló iparágak). Az ingatlanok esetében fontolóra vehető a kereskedelmi és lakóingatlanok kockázatainak megkülönböztetése.
 - c. Földrajzi szint: Régiókénti különbségtétel (pl. NUTS 3. szint) a helyspecifikus ESG-kockázatoknak, különösen a fizikai kockázatoknak való kitettség értékelése céljából.
 - d. Partner szint: Az egyes kötelezettek vagy kötelezettcsoportok szerinti részletesség, amennyiben jelentősek a koncentrációs kockázatok.
 - e. Kockázati kategória: A fizikai kockázatok (akut és krónikus éghajlati veszélyek), az átállási kockázatok (szakpolitikai, technológiai és piaci átállások), valamint az egyéb környezeti, társadalmi és irányítási tényezők (pl. a biológiai sokféleség csökkenése, szennyezés, társadalmi és irányítási kockázatok) elkülönült azonosítása.
37. Az illetékes hatóságoknak az eszköz/portfólió típusától és a gyakorlat céljától függően kell dönteniük az adatok részletességének megfelelő szintjéről. Például a szuverén kitettségek esetében elegendő lehet az országszintű bontás, míg a hitelezési vagy biztosítási portfóliók esetében legalább regionális bontást, akár földrajzi helymeghatározási adatokat is figyelembe kell venni a fizikai kockázat értékeléséhez.
38. Az alapok elemzéséhez az illetékes hatóságok – amennyiben lehetséges és az alkalmazandó ágazati szabályozással összhangban – fontolóra vehetik a holdingalapokra vonatkozó megközelítés alkalmazását.

A mérleggel kapcsolatos feltételezések

39. Az ESG-stressztesztek esetében az illetékes hatóságoknak a hagyományos stressztesztekben általánosan alkalmazott statikus mérlegmegközelítést kell alkalmazniuk. Ugyanakkor fontolóra vehetik a pénzügyi szervezetek átállási tervének strukturális hatásait, amennyiben az időhorizonttól függően megvalósítható és alkalmazható.
40. Közép- és hosszútávú gyakorlatok esetében a nagyobb realizmus biztosítása érdekében dinamikus mérlegmegközelítés (korlátokkal vagy azok nélkül) alkalmazható, amelynek középpontjában a fő

mérleg sorok állhatnak, tükrözve a portfólió összetételének változásait (a kitettségek alakulása, az eszközök újraelosztása és az ESG-vel kapcsolatos sokkokra válaszként adott kockázatcsökkentő intézkedések).

41. Tekintettel az átállási folyamatokat, a szakpolitikai fejleményeket és a piaci reakciókat övező bizonytalanságokra, az illetékes hatóságoknak fontolóra kell venniük, hogy a pénzügyi szervezetektől megköveteljék tervezett válaszlépéseik indoklását, biztosítva, hogy a mérlegkiigazítások – például a portfólióátrendezés, a hitelezési vagy biztosítási politikák megváltoztatása, illetve a finanszírozási struktúrák átalakítása – reálisak legyenek és összhangban álljanak a nyilvánosságra hozott átállási stratégiáikkal.
42. A pénzügyi szervezetek által elismert irányítási intézkedéseket megvalósíthatóságuk, időszerűségük és esetleges nem kívánt következményeik alapján kell értékelni, kerülve az optimista feltételezésekre való túlzott támaszkodást. Az illetékes hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy a korlátokkal rendelkező, dinamikus mérlegmegközelítés hiteles tervek és vezetői válaszlépések beépítése révén fokozza az ESG-stressztesztet realisztikus és előrettekintő jellegét, miközben fenntartja a feltételezések túlzott rugalmasságával szembeni minimális biztosítékokat, és javítja a stresszteszt eredményeinek összehasonlíthatóságát.

Pénzügyi szervezetek mintája

43. Az illetékes hatóságoknak meg kell határozniuk az ESG-stressztesztben és/vagy ESG-forgatókönyv-elemzésben részt vevő pénzügyi szervezetek megfelelő mintáját, biztosítva a megfelelő ágazati/piaci lefedettséget, valamint figyelembe véve a meghatározott célokat és – tematikus értékelések esetén – a gyakorlat fókuszát. A stresszteszt felépítését szükség esetén ki kell igazítani, hogy tükrözze a pénzügyi szervezetek különböző kategóriáinak jellemzőit.
44. Az illetékes hatóságoknak fontolóra kell venniük azt is, hogy bizonyos sebezhetőségek vagy változó ESG-kockázati tendenciák kezelése érdekében szervezetek konkrét alcsoportjaira vonatkozóan célzott gyakorlatokat folytassanak.

Arányosság

45. Az illetékes hatóságoknak alkalmazniuk kell az arányosság elvét, lehetővé téve a pénzügyi szervezetek tevékenységeinek méretével, jellegével és összetettségével, valamint a kockázatok lényegességével kapcsolatos módszertani egyszerűsítéseket. Az arányosság elvének ki kell terjednie az adatszolgáltatási követelményekre, a forgatókönyvek kialakítására és a modellezési elvárásokra, megfelelő egyensúlyt biztosítva az analitikai helytállóság és a gyakorlati megvalósíthatóság között.
46. Tekintettel az ESG-stresszteszt-modellezésnek és az adatok rendelkezésre állásának korai fejlettségi szakaszára az illetékes hatóságok fontolóra vehetik az elemzés hatókörének korlátozását, ezzel megfelelő költség-haszon egyensúlyt biztosítva mind az illetékes hatóságok, mind a pénzügyi szervezetek számára.

A modell korlátai

47. Az illetékes hatóságok tudatában kell, hogy legyenek annak, hogy minden modellnek vannak korlátai, és ez különösen igaz a folyamatosan fejlődő ESG-modellekre. Az alulról építkező stresszteszt esetében e korlátok enyhítése, valamint az ESG-stresszteszt és a rezilienciaelemzés szilárdságának és hitelességének fokozása érdekében összehasonlító teljesítményértékelési technikák felhasználásával kiegészítő elemzést kell alkalmazniuk az eredmények keresztvalidálása és hitelességük biztosítása, valamint az eredmények alternatív módszerekkel történő keresztvalidálása céljából.

Szervezeti és irányítási intézkedések

Forráselosztás

48. Az illetékes hatóságoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a folyamatra elegendő és megfelelő emberi és anyagi erőforrás legyen elkülönítve. Ez magában foglalja az ESG-kockázatértékelés, a stressztesztelési módszerek és a pénzügyi felügyelet terén jártas szakemberek állandó vagy eseti bevonását.
49. Az illetékes hatóságoknak olyan adatkezelési és adatgyűjtési kapacitásokkal kell rendelkezniük, amelyek támogatják a magas színvonalú ESG-adatokhoz való hozzáférést. Emellett olyan informatikai infrastruktúrát kell kialakítaniuk és fenntartaniuk, amely lehetővé teszi a hatékony adatgyűjtést, a megfelelő forgatókönyv meghatározását és az eredmények elemzését.

A gyakorlat ütemterve

50. Az illetékes hatóságoknak megfelelő határidőket kell meghatározniuk az ESG-stresszteszt és forgatókönyv-elemzések elvégzésére vonatkozóan, egyensúlyt teremtve a teljesség és pontosság iránti igény és a döntéshozatali folyamat követelményei között. A pénzügyi szervezetek számára elegendő felkészülési időt kell biztosítani a releváns információk összegyűjtésére és értékeléseik elvégzésére, ugyanakkor lehetővé kell tenni az illetékes hatóságok számára, hogy átfogó felülvizsgálatot végezzenek és biztosítsák a pontos jelentéstételt.
51. A folyamatot úgy kell kialakítani, hogy megkönnyítse a hatékony elemzést, a megállapítások következetes közlését és a tágabb felügyeleti keretbe való integrálást.

Adatgyűjtés

52. A felülről építkező gyakorlatok esetében az illetékes hatóságoknak a lehető legnagyobb mértékben a szabályozói jelentéstételre kell támaszkodniuk, és adott esetben ki kell használniuk a meglévő közzétételi kereteket és külső erőforrásokat. Az ad hoc adatgyűjtéseket szükséges kiegészítő információforrásnak tekinthetik. Az összegyűjtött információkat az elemzésekhez és a hitelesítéshez használt információkra kell korlátozni.
53. Adathiány esetén az illetékes hatóságoknak elő kell mozdítaniuk az észszerű helyettesítő adatok, becslések és szakértői vélemények használatát, miközben ösztönözniük kell a pénzügyi szervezeteket, hogy idővel javítsák belső adatszolgáltatási képességeiket.

Minősbiztosítási folyamat

54. A stresszteszt eredményeinek pontosságát, konzisztenciáját és megbízhatóságát szigorú minősbiztosítási folyamat keretében kell ellenőrizni. Az illetékes hatóságoknak felülvizsgálati mechanizmusokat (pl. benchmarking vagy szakértői értékelések) kell létrehozniuk az adatok minőségének, a módszertan megbízhatóságának és adott esetben a forráskönyvek megfelelőségének értékelése érdekében. Szükség esetén szakértői véleménynek kell kiegészítenie a mennyiségi megállapításokat a modell korlátainak enyhítése érdekében.

Hatékony párbeszéd a pénzügyi szervezetekkel

55. Az illetékes hatóságoknak a stressztesztelési folyamat során hatékony és strukturált párbeszédet kell fenntartaniuk a pénzügyi szervezetekkel. Ez magában foglalja az elvárásokkal kapcsolatos egyértelmű iránymutatások megadását, a kulcsfontosságú szakaszokban való részvétel elősegítését, valamint annak biztosítását, hogy a pénzügyi szervezetek lehetőséget kapjanak a módszertani szempontok tisztázására. A rendszeres együttműködés növeli a gyakorlat hitelességét és javítja a pénzügyi szervezetek képességét arra, hogy az ESG-kockázati szempontokat beépítsék saját kockázatkezelési keretrendszereikbe.

Határokon átnyúló és rendszerszintű koordináció

56. Adott esetben és lehetőség szerint az illetékes hatóságoknak össze kell hangolniuk tevékenységüket a különböző joghatóságok között, hogy harmonizált megközelítést alkalmazzanak a határokon átnyúló pénzügyi csoportok ESG-stressztesztjei tekintetében. Ez magában foglalja az egyéb felügyeleti hatóságokkal a módszerek összehangolása, a bevált gyakorlatok megosztása és a szabályozási széttagoltság elkerülése érdekében folytatott együttműködést.
57. Adott esetben rendszerszintű koordinációt kell folytatni annak biztosítása érdekében is, hogy az ESG-stresszteszt figyelembe vegye a szélesebb körű pénzügyi stabilitási kockázatokat és az ágazatokon átnyúló lehetséges továbbgyűrűző hatásokat.

Beépítés a felügyeleti folyamatba

58. Az ESG-stresszteszt eredményeit lehetőség szerint be kell építeni a szélesebb körű felügyeleti folyamatba. Mivel a módszertani szempontok és az adatok rendelkezésre állása idővel változik, az illetékes hatóságoknak a megállapításokat fel kell használniuk a kockázatértékelések, a tőkefelelősségi felülvizsgálatok és/vagy a pénzügyi szervezetekkel folytatott stratégiai megbeszélések megalapozásához.
59. Az eredményeknek iránymutatást kell adniuk a felügyeleti nyomonkövetési intézkedésekhez és a szakpolitikai ajánlásokhoz is, amennyiben az ESG-kockázatok valószínűsíthetően jelentős veszélyt jelentenek a pénzügyi stabilitásra.

Az információk nyilvánosságra hozatala

60. Az eredmények közzétételének összhangban kell állnia a vonatkozó ágazati szabályozással és felügyeleti gyakorlattal. Az eredmények közzétételekor az illetékes hatóságoknak mérlegelniük kell az egyedi vagy összesített eredmények közzétételének komparatív előnyeit. A nyilvánosságra hozatal szintjét a módszertan megbízhatósága és az adatok minősége alapján kell kalibrálni. Az illetékes hatóságoknak figyelembe kell venniük, hogy az átláthatóság fokozza a piaci fegyelmet, az érdekelt felek bizalmát és az elszámoltathatóságot. Gondoskodniuk kell arról is, hogy az információkat helyesen értelmezzék, és azok ne vezessenek nem kívánt piaci torzulásokhoz. A közzététel mértéke növekedhet, ahogy az eredmények egyre megbízhatóbbá válnak.

Az ESG-stressztesztek rendszeres felülvizsgálata és alakulása

61. Tekintettel az ESG-kockázatok és a stressztesztelési módszerek változó jellegére, az illetékes hatóságoknak rendszeresen felül kell vizsgálniuk és finomítaniuk kell stresszteszt-keretrendszereiket. A korábbi gyakorlatokból levont tanulságokat be kell építeni a következő gyakorlatokba, és a frissítéseknek tükrözniük kell a kialakuló legjobb gyakorlatokat, az új szabályozási követelményeket, valamint az ESG-adatok és modellezési technikák terén elért fejlődést.

III. cím – Végrehajtás

62. Ezek a közös iránymutatások 2027. január 1-jétől alkalmazandók.